

“ยินเสียงแต่ไร้ความหมาย นัยที่หายไประหว่างการเดินทางของภาษา”
กรณีศึกษาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปลชื่อตัวละครเอกจากนวนิยายซีไรต์
เรื่อง “อมตะ”^{*}

Hearing but not understanding: The study of meaning loss during translation process in the translation of Protagonist’ name in S.E.A. Write’s novel “The Immortal”

เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว | Penpisut Sikakaew¹

ชนิษฐา จิตชินะกุล | Khanitta Jitchinakul²

บุรินทร์ ศรีสมถวิล | Burin Srisomthawin³

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาประเด็นการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาของการแปลชื่อตัวละครหลักในนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” ของ วิมล ไทรนิมิต จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน โดยศึกษาจากชื่อตัวละคร พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์, อรุณ ภาควัฒ และ ชีวัน ซึ่งผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการอ้างอิงถึง (allusion) ในการตั้งชื่อตัวละครหลัก เพื่อสื่อถึงเกี่ยวกับชีวิตและการดำรงอยู่ ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุของความคลาดเคลื่อนในกระบวนการแปลทำให้เกิดกรณีการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นทางด้านภาษา เกิดจากการที่ผู้แปลตีความบริบทของชื่อตัวละครไม่ครบถ้วน ทำให้ชื่อของตัวละครในภาษาจีนที่แปลด้วยการทับศัพท์เสียงไม่สามารถสื่อความถึงนัยเกี่ยวกับชีวิตและการดำรงอยู่ของผู้ประพันธ์ได้ และเชิงอรรถที่ใส่เพื่ออธิบายก็ตีความตามพจนานุกรม ไม่ได้ตีความตามบริบทที่ผู้ประพันธ์อ้างอิงถึง สาเหตุของการแปลคลาดเคลื่อนในบริบทนี้มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุผล โดยมีตัวแปรเหตุ X1 การตีความบริบทคลาดเคลื่อนทำให้เกิดตัวแปรผล X2 ตัวอักษรจีนที่ใช้ไม่สื่อความถึงนัยแฝง เมื่อนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแปลของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล วลัยวิวัฒน์ศร กนกพร นุ่มทอง และ Pei Xiaorui มาทำเป็นโมเดลเพื่อใช้ในกระบวนการแปล จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวแปร X1 และ ตัวแปร X2 ในเชิงจุลภาคตามบริบทนี้ได้ และอาจแก้ไขปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปลเชิงมหาระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนได้

คำสำคัญ: การแปล, การก้าวไม่ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา, ชื่อตัวละครเอก, อมตะ, นวนิยายซีไรต์

---

^{*}บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาวิธีการแปลเพื่อนำเสนอแนวคิดทางพุทธศาสนาในนวนิยายซีไรต์เรื่องอมตะจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาภาษาไทยเพื่ออาชีพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

² รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

³ รองศาสตราจารย์, ดร.ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Abstract

This paper aims to investigate the loss of meaning during the translation process from Thai to Chinese of the protagonist's name in Wimon Sainimnuan's S.E.A. Write Award-winning novel "Amata" (Immortal) due to the otherness in the source text (ST) and target text (TT). According to a study of the three characters' names, Bhrammin Thanabodin, Aorajun Bhagavad, and Shivan, the writer used allusion referencing these protagonists' names to convey the meaning of life and existence. The study found that the translator failed to interpret the meaning of the protagonists' names in the source text (ST) by using the transliteration method in interpretation in the target text (TT). This failure to convey the connotation of the protagonist's names that the author portrayed in the allusion to life and existence. As a result, the explanation in a footnote of the translated version directly interpreted the dictionary meaning. The causal relationship, in this case, is between the variables X1 and X2, with the former being the misinterpretation of the source text (ST) causing latter to be X2, the Chinese characters' inability to express the connotation meaning. When using the interpretation concept of Burin Srisomtawin, Wanlaya Wiwatsorn, Kanokporn Numtong, and Pei Xiaorui in the translation process, they will be able to modify the value of variables X1 and X2 in this micro-context. And this model could resolve the translation problems of being unable to cross the otherness of language in the macro-context of Thai-Chinese translation.

Keywords: Translation, Unable to Cross the Otherness of Language, Protagonist's Name, "The Immortal", S.E.A. Write Novel

บทนำ

การแปลเป็นรูปแบบการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้แปลจะทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความหมายของสารจากภาษาต้นทาง (Source Text) ไปยังภาษาปลายทาง (Target Text) จึงจำเป็นต้องพิจารณาและคำนึงถึงรายละเอียดของ "สาร" ในภาษาต้นทางให้ละเอียด เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียความหมายตามที่ วลัยยา วิวัฒน์ศร (2557: 96) กล่าวไว้ว่า "...ขั้นตอนแรกของการแปลคือการทำความเข้าใจต้นฉบับ กระบวนการนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้แปลควรให้ความสำคัญเพื่อจะได้มั่นใจว่าสามารถตีความได้ถูกต้อง ครบตามนัยของต้นฉบับ สอดคล้องกับคุณลักษณะของนวนิยายที่ผู้ประพันธ์มักจะแฝงนัยหรือภาพสะท้อนบางอย่างไว้ในบทสนทนา ฉาก และการตั้งชื่อตัวละครเป็นต้น..." ตัวละครจึงเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย การตั้งชื่อตัวละครจึงเป็นกระบวนการที่ผู้ประพันธ์ใช้นำเสนอแนวคิด หรือแฝงนัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ เพราะ "...ผู้แต่งถือเป็นผู้สร้างตัวละครโดยการกำหนด ชื่อ รูปร่างลักษณะ นิสัย บทบาท และโชคชะตา..." (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2562: 111-112)

ลักษณะการแฝงนัยหรือแนวคิดของเรื่องผ่านการตั้งชื่อตัวละครจึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ค่อนข้างทั่วไป เช่น ชื่อตัวละคร "เอี้ยก้วย" /?ia⁴¹ kuaj⁴¹/ (杨过) หรือที่อ่านว่า "หยาง กั้ว" /jan³⁵ kuo⁵¹/ ในนิยายเรื่องมังกรหยกของกิมย้ง ก้วยเจ๋งตั้งชื่อให้เขาว่า "เอี้ยก้วย" เพราะคำว่า "ก้วย" /kuaj⁴¹/ หรือ "กั้ว"² /kuo⁵¹/ ในภาษาจีนกลางนั้นหมายถึงความผิดพลาด และตั้งชื่อรองว่าเกียจื่อ /?ia⁴¹ kuaj⁴¹/ หรือออกเสียงในภาษาจีนกลางว่า "ก่าย จื่อ" /kai²¹⁴ tʂu⁵⁵/

¹ บทความวิจัยเรื่องนี้อยู่ในชุดเสียงสัทอักษรภาษาไทยและภาษาจีนกลางด้วยรูปแบบการถ่ายทอดเสียงตามสัทอักษรไทยในแบบเรียนภาษาไทยเบื้องต้น 《实用泰语入门》ของศาสตราจารย์อู๋ อิงฮุย (吴应辉, Wu Yinghui) คริสต์ศักราช 2012

² บทความวิจัยเรื่องนี้อยู่ในชุดเสียงภาษาจีนกลางตามเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักขรวิธีไทย ซึ่งเผยแพร่โดยคณะกรรมการการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช 2540

(改之) มีความหมายถึงการปรับปรุงตัว ซึ่งกรณีนี้เมื่อแปลชื่อตัวละครมาเป็นภาษาไทยด้วยทับศัพท์เสียงภาษาจีน ผู้อ่านฉบับภาษาไทยย่อมไม่อาจทราบความหมายที่แท้จริงได้หากไม่ได้ศึกษาเนื้อเรื่องที่ผู้ประพันธ์สอดแทรกแนวคิด การตั้งชื่อตัวละครตัวนี้ไว้

อย่างไรก็ตามชื่อตัวละครเป็นชื่อเฉพาะอย่างหนึ่ง ดังนั้นการแปลชื่อเฉพาะโดยทั่วไปผู้แปลมักจะเลือกใช้ การทับศัพท์เสียง หรือถอดเสียงเทียบเคียงกับภาษาที่แปล เพื่อความสะดวกในการสื่อสาร สอดคล้องกับที่ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) กล่าวว่า “...การแปลชื่อเฉพาะภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีนมี 4 รูปแบบคือ 1) การทับศัพท์ 2) การแปลความหมาย 3) การผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ และ 4) การแปล โดยใช้วิธีตั้งชื่อใหม่ ซึ่งการทับศัพท์มักจะใช้ตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับคำในภาษาต่างประเทศนั้น ๆ คำแปล ในภาษาจีนเมื่ออ่านรวมกันแล้วจะไม่มี ความหมายแต่มีเสียง และตัวอักษรจีนที่เลือกใช้ในบางครั้งก็มักให้นัยของ ความมงคล...” แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Pei et al. (2018: 17-18) เกี่ยวกับเกณฑ์ในการทับศัพท์เสียงภาษาไทย เป็นภาษาจีน โดยกล่าวว่า “...ผู้แปลควรคำนึงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งเรื่องเสียงสั้น-ยาวของสระ เสียงพยัญชนะท้าย หลีกเลียงการใช้อักษรที่มีความหมายในเชิงลบ เชิงดูถูก ดูหมิ่น และตัวอักษรที่สื่อความไม่สุภาพ หลีกเลียงการใช้ ตัวอักษรที่ใช้เป็นคำอุทาน คำเสริมน้ำเสียง สรรพนามบุรุษต่าง ๆ อักษรภาพ คำที่เมื่อประกอบกันแล้วสื่อ ความหมายได้ตามโครงสร้างไวยากรณ์ การแปลตามธรรมเนียมเดิมที่เคยมีผู้แปลก่อนหน้า เป็นต้น...”

งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลชื่อเฉพาะภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น งานของ ปณมา อัดนโธ (2553: 140-145) ศึกษาเรื่องการถ่ายทอดความเป็นไทยในการแปลวรรณกรรมเรื่อง ความสุขของกะทิเป็นภาษาอังกฤษ ฉบับของ Prudence Bortwick (2006) พบว่าการแปลชื่อเฉพาะของตัวละคร ความสอดคล้องของชื่อเล่น และชื่อจริง รวมถึงคำเรียกญาติ ที่แฝงรายละเอียดทางวัฒนธรรมไทยไว้หลายประการ ทั้งคำนิยม ความสนิทสนม และอิทธิพลของภาษาบาลี-สันสกฤตในภาษาไทย เช่น การแปลชื่อของกะทิด้วยทับศัพท์เสียงว่า “Kati” และ “Na-kamon” แต่ก็ไม่สามารถสะท้อนความมีปัญญาและการศึกษาของคุณตา รวมถึงระดับของการใช้อักษร “ณ” ซึ่งมีระดับกว่า “น” และสะท้อนอิทธิพลของภาษาบาลี-สันสกฤตในประเทศไทย

บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2562: 283-284) ศึกษาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในบทแปล งานพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” กล่าวถึงการแปลชื่อ “นายออด” ในบริบทต้นทางเป็นคำว่า “奥德先生” (อ่านว่า: เอ้า เตอ เซียน เจิง) ซึ่งเมื่อดูผิวเผิน ๆ จะไม่พบข้อผิดพลาดในการแปลเป็นภาษาจีน แต่เมื่อพิจารณาถึงนัย ทางภาษาแล้วจะพบว่าการแปลด้วยคำว่า “奥德先生” ในฉบับแปลภาษาจีนนั้นให้ภาพความคิดไม่ตรงกับภาษาไทย เพราะในบริบทการเรียก “นายออด” จากต้นฉบับภาษาไทยนั้นยังสื่อถึงอารมณ์โมโหของ “แก้ว” ในเรื่อง การแปลด้วยคำว่า “奥德先生” ในภาษาจีนไม่สามารถทำให้ผู้อ่านสัมผัสถึง “ความโมโห” ที่ต้นฉบับ ภาษาไทยเจตนาสื่อออกไปด้วย

งานวิจัยทั้งสองเรื่องกล่าวถึงกลวิธีการแปลที่ต้องคำนึงถึงกลวิธีการใช้ภาษาต้นทาง ที่ผู้แปลต้องอาศัย การตีความตัวบทและบริบทข้างเคียงให้ครบถ้วน จึงจะทำให้การแปลในภาษาปลายทางนั้นสามารถสื่อได้ครบถ้วน ทั้งเสียง ความหมาย และอารมณ์ที่อยู่ในตัวบริบทภาษาต้นทาง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่ารูปแบบการแปลทับศัพท์เสียงจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีนเมื่อ ต้องเลือกใช้ตัวอักษรเพื่อแทนเสียงจากภาษาต้นฉบับ ผู้แปลควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ เมื่อประกอบเป็น คำในภาษาจีนจะทำให้เกิดความกลมกลืนในภาษาปลายทางและช่วยลดทอนความรู้สึกแปลกแยกให้กับผู้อ่าน แต่ขณะเดียวกันกลวิธีนี้อาจทำให้นัยบางอย่างที่อยู่ในภาษาต้นทางไม่สามารถถ่ายทอดไปถึงผู้อ่านในภาษา ปลายทางได้ โดยเฉพาะกรณีชื่อเฉพาะเหล่านั้นเป็นคำที่มีความหมายกำกวมหรือมีนัยทางวัฒนธรรม ซึ่งหากผู้แปล ตีความไม่ครบถ้วน หรือละเลยประเด็นดังกล่าว ก็อาจทำให้เกิดกรณีที่เรียกว่า “ความหมายสูญ” คือ “...บทแปลมี ความหมายไม่ตรงกับ ความหมายในต้นฉบับ...” (สุพรรณิ ปันมณี, 2562: 47) ดังนั้นผู้แปลจึงควรให้ความสำคัญกับ การตีความตัวบทและเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยเฉพาะใน “...

การเลือกใช้คำทับศัพท์ซึ่งหากไม่มีนิยามหรือคำอธิบายประกอบ ก็อาจทำให้ผู้อ่านบทแปลไม่สามารถเข้าใจในสารเดิมของตัวบทได้...” (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562: 241)

จากการศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษาที่ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174) ได้ศึกษาและนำเสนอเป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการจำนวน 3 บทความ พบว่าในบทความวิจัยเรื่อง *พินิจคำพิพากษาลับปากย์จีนสองสำนวน: การศึกษาเปรียบเทียบ* มองว่าการ “ก้าวไม่ข้าม” หมายถึง ความถูกต้องในการใช้ภาษา ระดับภาษา ความคิด ตลอดจนภาพพจน์ต่าง ๆ ที่มีความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดการแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับมาจากผู้แปลไม่ได้ศึกษาทวิการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์ก่อนแปล และไม่ได้ผ่านกระบวนการตรวจแก้ไขจากบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง *การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” ฉบับปากย์จีน* ในที่พบประเด็นเกี่ยวกับการก้าวไม่ข้ามความเป็นอื่นในด้านการใช้ภาษาในวรรณกรรมแปลเรื่องนี้ โดยส่วนใหญ่พบปัญหาในการแปลศัพท์วัฒนธรรม ชื่อเฉพาะ คำนำหน้าชื่อ และคำซ้อน นอกจากนี้ในปี 2563 บุรินทร์ศึกษาเรื่อง *การ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษาของบทบรรยายใต้ภาพภาษาจีนซีรีส์เรื่อง “เกียร์สี่สาวกับกาวนีสี่หุ่น”* ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษาว่า “...หมายถึง ความถูกต้องในการใช้ภาษา ระดับภาษา ภาพความคิดของบทแปล ความงามของภาษาอารมณ์ความรู้สึก ความสมบูรณ์ของรสคำ คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ...” โดยคำที่พบปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ได้แก่ คำสบล และคำที่เป็นศัพท์เฉพาะกลุ่มเกย์ (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2563: 517)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาประเด็นการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษาจากงานวิจัยทั้งสามเรื่อง จะพบว่า คำที่มักพบปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นในการใช้ภาษาส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีความหมายหลายนัย เช่น คำศัพท์วัฒนธรรม คำที่แสดงภาพพจน์ คำสบลและคำที่เป็นศัพท์เฉพาะกลุ่ม

จากแนวคิดดังกล่าวพบว่าชื่อตัวละครหลักในนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” ฉบับภาษาไทยที่ผู้ประพันธ์ สอดแทรกปรัชญาเกี่ยวกับชีวิตโดยใช้กลวิธีการตั้งชื่อที่อ้างอิงชื่อเทพในคติฮินดู และโดยเฉพาะการตั้งชื่อตัวละครที่เป็นคนโคลนที่ต้องการสื่อความหมายถึง “สิ่งมีชีวิต” เพื่อสอดคล้องกับแนวคิดหลักของเรื่องคือความ “อมตะ” หรือ การดำรงอยู่ชั่วนิรันดร์ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลด้วยการทับศัพท์เสียงชื่อตัวละคร ทำให้นัยทางความหมายที่ผู้เขียนเจตนาให้ลือไปกับชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องนั้นไม่สามารถ “เดินทาง” ไปถึงผู้อ่านในภาษาปลายทางได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ประเด็นการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปล เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการแปลและหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้

นิยามศัพท์

การ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษา ในบริบทนี้ใช้นิยามตาม บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) ว่าด้วยการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาหมายถึงความถูกต้องในการใช้ภาษา ระดับภาษา ภาพความคิด อารมณ์ความรู้สึก ความสมบูรณ์ของรสคำ ตลอดจนภาพพจน์ต่าง ๆ ของบทแปล คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ ซึ่งปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” มักพบในการแปลศัพท์วัฒนธรรม ชื่อเฉพาะ คำนำหน้าชื่อ คำซ้อน คำสบล และคำที่เป็นศัพท์เฉพาะกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหาสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการแปลที่ทำให้เกิดปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษา โดยวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในภาษาต้นทาง และกลวิธีการแปลในภาษาปลายทาง
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในกระบวนการแปล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาแนวคิดด้านการแปลของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล วัลยา วิวัฒน์ศร กนกพร นุ่มทอง และ Pei Xiaorui เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการแปลที่ก่อให้เกิดประเด็นการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษา พร้อมใช้เป็นกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหาการแปล
2. ศึกษาวิธีการใช้ภาษาในภาษาต้นทาง และกลวิธีการแปลในภาษาปลายทาง เพื่อทำความเข้าใจตัวบทตั้งแต่ในภาษาต้นทาง ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของภาษาต้นทางและตีความข้อตัวละครให้เข้าใจตามบริบทในสังคมไทย ก่อนจะศึกษาวิธีการแปลในภาษาปลายทาง เพื่อดูว่าผู้แปลในภาษาปลายทางสามารถตีความความหมายแฝงที่อยู่ในต้นฉบับภาษาไทยได้อย่างถูกต้องหรือไม่
3. วิเคราะห์หาสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการแปลที่ทำให้เกิดปัญหาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษา โดยศึกษาเฉพาะกรณีการแปลชื่อเฉพาะ หรือชื่อตัวละครหลักที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง “อมตะ”
4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทความนี้ใช้แนวคิดทางการแปลแบบผสมผสานโดยใช้กรอบแนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) เกี่ยวกับ “การก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นทางภาษาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์ตัวแปรหรือชื่อตัวละครทั้ง 3 ตัวในเรื่องอมตะ โดยใช้แนวคิดทางการแปลวรรณกรรมของ วัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 95-108) เป็นพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม และใช้เกณฑ์และข้อควรระวังด้านการถอดเสียงชื่อเฉพาะของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) มาประกอบในการวิเคราะห์

ขอบเขตการวิจัย

บทความนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ที่การศึกษากรณีการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปลชื่อตัวละครหลักจากนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” ได้แก่ พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์, อรุณ ภควัท และ ชีวันจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน กำหนดตัวบทภาษาไทยจากนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” ของ วิมล ไทรนิมโนล ตีพิมพ์ปีพ.ศ. 2543 โดยสำนักพิมพ์สยามประเทศ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่เกา ชูหรง และ ผาง อิง (高树荣和房英) แปลเป็นภาษาจีนในชื่อ “คนโคลน” 《克隆人》 ตีพิมพ์ปีค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545) โดยสำนักพิมพ์ Shanghai Translation Publishing House (上海译文出版社)

ผลการศึกษา

1. กลวิธีการใช้ภาษาในภาษาต้นทาง: ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับการอ้างอิงในการตั้งชื่อตัวละครหลัก
- จากการศึกษาชื่อตัวละครหลักในเรื่อง “อมตะ” ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้ประพันธ์เลือกใช้กลวิธีการอ้างอิง (allusion) ชื่อเทพตามคติฮินดูและการสื่อนัยแฝงถึง “สิ่งมีชีวิต” ในการตั้งชื่อตัวละคร พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์,

อรชุน ภควัท และ ชีวัน โดยพิจารณาจาก 2 ส่วนคือ 1) แนวคิดของเรื่อง และ 2) ความสัมพันธ์ สถานะ และ บทบาทของตัวละคร

1.1 แนวคิดของเรื่อง

แนวคิดหลักของนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” ผู้เขียนต้องการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับชีวิต และการดำรงอยู่ตามแนวคิดของศาสนาพุทธ ดังที่ผู้ประพันธ์กล่าวไว้ในคำนำสำนักพิมพ์ฉบับปีพ.ศ. 2543 ว่า “... นวนิยายเรื่องนี้มุ่งที่จะแสดงกระบวนการของชีวิตในทรรศนะของพุทธศาสนา...” (วิมล ไทรนิมโนวล, 2543: คำนำ) ผู้ประพันธ์จึงนำเรื่องราวของการทำมนุษย์โคลนนิ่งและการปลูกถ่ายอวัยวะมาเป็นแก่นเรื่อง เพื่อถ่ายทอดแนวคิด พุทธศาสนาเกี่ยวกับชีวิต ความไม่เที่ยง การตั้งอยู่ และดับไปตามหลักพุทธศาสนา หรือที่เรียกว่า กฎไตรลักษณ์ และใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ต้องการสร้างความเป็นอมตะในชีวิตมาเปรียบเทียบ ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาผ่านปมความขัดแย้งระหว่างตัวละคร พรหมินทร์ ธนบดีนทร์ มหาเศรษฐีเจ้าของกิจการธุรกิจ ผู้สร้างตัวโคลนนิ่ง คือ ชีวัน ตัวโคลนที่เขาเลี้ยงมาเหมือนลูกเพื่อหวังจะนำอวัยวะไปเปลี่ยนถ่าย และ อรชุน ภควัท ตัวโคลนนิ่งที่แอบหนีไปตอนก่อนเกิด พรหมินทร์ จึงเป็นตัวแทนของผู้ที่เชื่อมั่นในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ว่าสามารถยืดอายุขัยของมนุษย์ให้ยืนยาวได้เท่าที่ต้องการ ขณะที่ตัวโคลนอย่าง อรชุน ก็เป็นตัวแทนของฝ่ายที่เชื่อ ในหลักพุทธศาสนาเกี่ยวกับไตรลักษณ์ว่าด้วยอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา และมองว่าทุกชีวิตที่เกิดมาแล้วไม่มีทางหลุดพ้น ไปจากกฎของไตรลักษณ์ได้ เนื้อเรื่องยังกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับจิตและความรู้สึก หรือหัวใจกับสมอง ว่าสุดท้าย แล้วความทรงจำหรือความจำได้หมายความว่ารู้อันเป็นตัวก่อกำเนิดชาติภพของมนุษย์นั้นเก็บไว้ที่ใด การดำเนินเรื่อง จึงอาศัยบทสนทนาของตัวละครในการนำเสนอประเด็นวิาทะระหว่างแนวคิดทั้งสองไปตลอดโครงเรื่อง ด้วยแนวคิดและแก่นของเรื่องที่ต้องอาศัยตัวละครเป็นผู้ถ่ายทอดและนำเสนอ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าชื่อตัวละคร น่าจะแฝงนัยเกี่ยวกับชีวิตและการดำรงอยู่เอาไว้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากบทบาทของตัวละครยังพบว่า บทบาทของตัวละครมีส่วนสำคัญ ในการกำหนดสถานะ และลักษณะนิสัยของตัวละครให้มีความแตกต่างกัน ดังข้อสันนิษฐานต่อไปนี้

1.2 ความสัมพันธ์ สถานะและบทบาทของตัวละคร

จากข้อสันนิษฐานข้างต้นว่าด้วยแนวคิดและแก่นของเรื่องพบว่า เนื้อหาหรือ “สารสาระ” สำคัญ ของเรื่องถูกถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมและบทสนทนาของตัวละคร เมื่อพิจารณาจะพบว่าตัวละครทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบริโภคนิยมและความสัมพันธ์เชิงสังคม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ สถานะ และบทบาทของตัวละครหลักทั้ง 3 ตัว

ตัวละคร	ความสัมพันธ์ (บริโภคนิยม / สังคม)	สถานะ	บทบาท
พรหมินทร์	เจ้าของ, ตัวต้นแบบ/ พ่อ	มนุษย์ (คนแท้)	ผู้สร้าง, ผู้ให้กำเนิด
อรชุน	ผลิตภัณฑ์ / ลูก	โคลนนิ่ง (คนเทียม)	ผู้กลับมาทวงคืน, แก่แค้น
ชีวัน	ผลิตภัณฑ์ / ลูก	โคลนนิ่ง (คนเทียม)	ผู้โอนอ่อนผ่อนตาม

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าตัวละครทั้ง 3 ตัวมีสถานะ ความสัมพันธ์ และบทบาทที่ต่างกัน เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างของความสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นในเชิงบริโภคนิยมหรือความสัมพันธ์ในเชิงสังคมจะพบว่า พรหมินทร์อยู่ในลำดับขั้นของความสัมพันธ์ขั้นบนสุดเสมอ ในแง่ของสถานะพบว่าพรหมินทร์มีสถานะเป็น “คนแท้” เพียงคนเดียวในตาราง ขณะที่อรชุนและชีวันมีสถานะเป็น “คนเทียม” ดังนั้นในแง่ของความสัมพันธ์ เชิงบริโภคนิยม อรชุน และ ชีวันจึงเปรียบเหมือนผลิตภัณฑ์ที่ถูกสร้างขึ้นโดยต้นแบบหรือเจ้าของ สอดคล้องกับบทบาท ของตัวละครในเรื่องที่ผู้ประพันธ์วางไว้ กล่าวคือ พรหมินทร์ผู้ซึ่งอยู่ในลำดับขั้นบนสุดทั้งในแง่ของลำดับ ความสัมพันธ์และสถานะก็อยู่ในตำแหน่งบนสุดในเชิงบทบาทคือเป็น “ผู้สร้าง” ตัวละครทั้ง 2 ให้เกิดขึ้นผ่าน กระบวนการโคลนนิ่ง ผู้ประพันธ์จึงสร้างปมขัดแย้งของตัวละครผ่านสถานะการเป็นโคลนนิ่งโดยกำหนดให้อรชุน เป็นตัวโคลนที่หลบหนีไปตอนอยู่ในครรภ์ และมีบทบาทกลับมาแก้แค้นและทวงคืนสิทธิของคนโคลน ขณะที่ชีวัน

ตัวโคลนนึงอีกตัวที่ถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวของเขามีบทบาทเป็นผู้โอนอ่อนผ่อนตาม หรือยอมกลายเป็น “อวัยวะสำรอง” ให้กับตัวต้นแบบอย่างพรหมินทร์

จากข้อสันนิษฐานดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่ามีความเป็นไปได้ที่ผู้ประพันธ์จะใช้กลวิธีการอ้างถึง (allusion) ในการตั้งชื่อตัวละครเพื่อสร้างคุณลักษณะและสื่อความตามแนวคิดหลักของโครงเรื่องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากบทบาท สถานะและความสัมพันธ์ของตัวละครจะพบว่า การตั้งชื่อตัวละครนอกจากจะสร้างความหมายให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องแล้ว ยังสามารถสื่อความและอ้างถึงแนวคิดนอกตัวบทเพื่อนำเสนอความหมายแฝงที่เกี่ยวกับชีวิต ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความหมาย การอ้างถึงและการสื่อความของชื่อตัวละครหลักทั้ง 3 ตัว

ลำดับ	ชื่อตัวละคร	ความหมาย	การอ้างถึง
1	พรหมินทร์	น. พรหมผู้เป็นใหญ่	พระพรหมผู้สร้างตามคติฮินดู
	ธน- บดีรินทร์	น. ธน- (ทะนะ) สมบัติ น. ผู้เป็นใหญ่, พระเจ้าแผ่นดิน	ผู้ยิ่งใหญ่ มั่งมีพร้อมด้วยสมบัติ
2	อรชุน	น. สีขาว ว. ไส	เจ้าชายอรชุน อวตารของพระวิษณุใน ภควัทคีตา
	ภควัท	น. (ภควัด) นามของพระผู้เป็นเจ้า	ภควัทคีตา บทเพลงแห่งพระผู้เป็นเจ้า คัมภีร์หนึ่งในมหาภารตะ
3	ชีวัน	น. สิ่งมีชีวิต	-

เมื่อสืบค้นความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. 2554 จะพบว่าชื่อของตัวละครอรชุนเมื่อแปลตามความหมายในพจนานุกรมจะให้ความหมายไม่ตรงกับตารางช่องที่ 3 คือการอ้างถึงสิ่งที่ยอยู่นอกตัวบท ผู้วิจัยตีความจากการตั้งชื่อและนามสกุลของตัวละคร อรชุน ภควัท พบว่าในแง่ของกลวิธีการใช้ภาษาผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการอ้างถึง (allusion) คือการกล่าวถึงเรื่องอื่นนอกเรื่องที่เขียน ซึ่งในที่นี้คือการอ้างถึงตัวละคร เจ้าชาย อรชุน ในเรื่องภควัทคีตา สอดคล้องกับ สายวรุณ น้อยนิมิตร (2545: 152) ที่มองว่า “...ความจงใจที่ตั้งชื่อตัวละคร อรชุน นามสกุล ภควัท ทำให้สืบสาวความคิดได้ว่าผู้เขียนกำลังอ้างถึง อรชุนในคัมภีร์ภควัทคีตา อันเป็นคัมภีร์ปรัชญาและศาสนาที่ได้รับความนิยมสูงสุดของชาวฮินดู...” และหากพิจารณาในอีกมุมหนึ่งจะพบว่าลักษณะการอ้างถึงเช่นนี้ยังเป็นการใช้สหบท (Intertext) หรือการนำตัวบทอื่นที่มีอยู่ในวัฒนธรรมหรือบริบททางสังคมมากล่าวซ้ำในงานเขียนอีกด้วย เพราะคุณลักษณะบางประการของตัวละครอรชุนในเรื่องอมตะและอรชุนในภควัทคิตานั้นมีบางอย่างที่คล้ายกันกล่าวคือ การกลับมากำจัดคนในวงศ์เผ่าพันธุ์เดียวกันเพื่ออรรถไวัซึ่งบางสิ่ง แต่ทั้ง อรชุน ภควัท ในเรื่อง “อมตะ” และเจ้าชายอรชุนในภควัทคิตาก็มีลักษณะที่แตกต่างกันที่เจตนาในการกระทำกล่าวคือ อรชุน ภควัท ทำไปเพื่อแก้แค้น โดยเอาหลักธรรมทางศาสนาเป็นข้ออ้างเพื่อให้เข้าถึงเป้าหมายที่ต้องการ ขณะที่เจ้าชายอรชุนในภควัทคิตากระทำสงครามไปโดย “หน้าที่” เพื่ออรรถไวัซึ่งความยุติธรรมและคุณธรรม

เมื่อพิจารณาจากชื่อของตัวละคร พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์ จะพบว่าบทบาทและสถานะของตัวละครรวมถึงความหมายของชื่อและการอ้างถึงนั้นค่อนข้างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์มีสถานะเป็นผู้สร้างตัวโคลน สอดคล้องกับคุณลักษณะของพระพรหมตามคติฮินดูที่เป็นผู้สร้างโลกและเป็นผู้เป็นใหญ่ ส่วนนามสกุลธนบดีรินทร์ เมื่อพิจารณาจากความหมายว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่และมีทรัพย์สินสมบัติจะพบว่าเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์และสถานะของตัวละครให้เด่นชัดขึ้นสอดคล้องไปกับชื่อเรื่อง ขณะที่ตัวละคร ชีวันมีบทบาท สถานะและความหมายของชื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ตัวละครมีบทบาทสอดคล้องกับชื่อเพราะเป็นเพียง “สิ่งมีชีวิต” ที่ถูกสร้างขึ้น ไม่ได้มีความหมายแฝงหรือการอ้างถึงสิ่งใด เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตที่รอการนำไปใช้เป็น “อะไหล่” เท่านั้น ชื่อของตัวละครจึงมีความหมายตรงตามพจนานุกรม ผู้วิจัยจึงสรุปว่าผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการอ้างถึง

ในการตั้งชื่อตัวละครหลัก 2 ตัวคือ พรหมินทร์ ธนบดีนทร์ และ อรุณ ภควัท เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักไตรลักษณ์ และการดำรงอยู่ให้ชัดเจน

2. กลวิธีการแปลในภาษาปลายทาง

เมื่อศึกษาวิธีการแปลในฉบับภาษาจีนพบว่าผู้แปลใช้การแปลทับศัพท์เสียงในการแปลชื่อเฉพาะของตัวละครทุกตัว ซึ่งเป็นลักษณะการแปลแบบทำให้กลมกลืนกับภาษาปลายทาง (Domestication) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ชื่อตัวละครหลักทั้งภาษาไทยและฉบับแปลในภาษาจีนพร้อมคำอ่านและกลวิธีการแปล

ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อตัวละครแปลภาษาจีน	คำอ่านภาษาไทย	กลวิธีการแปล
พรหมินทร์ ธนบดีนทร์	坡楼敏.他纳布丁 /p ^h o ⁵⁵ lou ³⁵ min ²¹⁴ ta ⁵⁵ na ⁵¹ bu ⁵¹ ding ⁵⁵ /	พั่วหลอหมิ่น ทาน่าบูตึง	การแปลทับศัพท์เสียง
อรุณ ภควัท	傲拉春.帕卡瓦特 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵⁵ p ^h a ⁵⁵ k ^h a ³⁵ wa ²¹⁴ ty ⁵¹ /	เอ้อลาซุน พาชาหว่าเท่อ	การแปลทับศัพท์เสียง
ชีวัน	启万 /t ^h i ²¹⁴ wan ⁵¹ /	ฉีวัน	การแปลทับศัพท์เสียง

จากตารางข้างต้นพบว่าชื่อตัวละครหลักในเรื่อง “อมตะ” ใช้การแปลแบบทับศัพท์เสียงทั้งหมด โดยไม่ปรากฏรูปแบบการแปลในรูปแบบอื่นตามแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) นั้นหมายถึง “สาร” ที่สื่อไปในภาษาปลายทางสามารถถ่ายทอดเสียงของชื่อตัวละครได้ค่อนข้างใกล้เคียง แต่ความหมายโดยนัยตามการอ้างอิงและสื่อความในตารางที่ 2 นั้น ผู้อ่านจะไม่สามารถทราบความหมายแฝงที่อยู่ในชื่อตัวละครเหล่านั้นได้

จากตารางที่ 3 ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ความหมายโดยนัยของชื่อตัวละครไม่สามารถสื่อไปยังบริบทปลายทางในภาษาจีนไว้ 2 กรณี คือ 1) การตีความบริบทคลาดเคลื่อน และ 2) ตัวอักษรจีนที่ไม่สื่อความถึงนัยแฝง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การตีความบริบทคลาดเคลื่อน

จากการศึกษาเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่าสาเหตุแรกที่ทำให้ผู้แปลถ่ายทอดชื่อตัวละครเป็นภาษาจีนด้วยการแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะเป็นอักษรจีน ไม่ได้ใส่เชิงอรรถอธิบายเพราะผู้แปลอาจไม่เข้าใจความหมายแฝงของชื่อตัวละครที่ผู้ประพันธ์ใช้การอ้างอิงชื่อตัวละครอื่นที่อยู่นอกตัวบท ดังปรากฏในท้ายบทที่ 16 ขณะพรหมินทร์พูดล้อเล่นกับอรุณว่าชื่อของเขาทำให้รู้สึกหนาว แต่ผู้แปลใส่คำอธิบายในเชิงอรรถตอนท้ายจากความหมายตรงตัวของชื่ออรุณตามพจนานุกรม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทสนทนาฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาจีนพร้อมเชิงอรรถอธิบาย: กรณีล้อชื่อเพื่อสื่อ

ตัวบท	เนื้อความ
ตัวบทภาษาไทย	“ขอบคุณมากครับที่มาเยี่ยมผม” พรหมินทร์กล่าวปิดฉากเจรจา “และนำความหวังใหม่มาให้ผม ตอนนี้ผมชักหนาวเสียแล้ว - ชื่อคุณทำให้ผมหนาว” แล้วเขาก็หัวเราะอย่างอารมณ์ดี (อมตะ, 16:161)
ตัวบทแปลภาษาจีน	“谢谢你来看我。” 坡楼敏结束话题, “并且给我带来新的希望, 现在我感到有点冷——你的名字让我发冷。” ¹ 说毕, 美滋滋地笑了。《克隆人, 16:139-140》
เชิงอรรถภาษาจีน	¹ 傲拉春泰文源意为: 白色、清澈的。可能联想为清澈透明的水或冰, 而生冷意。《克隆人, 16:139-140》

จากตารางข้างต้นพบว่าผู้แปลสามารถเก็บความในบทสนทนาภาษาไทยได้ครบถ้วน แต่ไม่สามารถอธิบายมุขตลกเชิงเสียดสีที่ผู้ประพันธ์ต้องการล้อชื่อตัวละครอรุณที่แฝงนัยถึงเจ้าชายอรุณ ในภควัฒิตาผู้ซึ่งกลับมาทำสงครามสังหารญาติวงศ์พันธุ์ของตน ดังจะเห็นได้จากเชิงอรรถภาษาจีนที่ผู้แปล เขียนไว้ท้ายหน้าว่า “คำว่าอรุณในภาษาไทยมีความหมายเดิมว่า สีขาว ใส อาจทำให้นึกถึงน้ำหรือน้ำแข็งที่ใสบริสุทธิ์ จึงทำให้เกิดความรู้สึกหนาว” จะเห็นว่าผู้แปลตีความชื่อตัวละครอรุณตามความหมายในพจนานุกรม ดังที่กล่าวไว้ในตารางที่ 2 ข้างต้น ซึ่งผิดไปจากความหมายโดยนัยของชื่อตัวละคร ทำให้คำอธิบายเพิ่มเติมในเชิงอรรถ เพื่ออธิบายความรู้สึกหนาวของพรหมินทร์นั้นผิดไปจากความหมายเดิมในต้นฉบับด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้แปลได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นมาพอสมควร ดังจะเห็นได้จากในบทสนทนา่อนหน้าที่อรุณกับพรหมินทร์พบกันครั้งแรก พรหมินทร์พูดจาเชิงยั่วล้อถึงนามสกุลของอรุณ ทันทีหลังจากที่โปรเฟสเซอร์แนะนำเขาให้รู้จัก ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบบทสนทนาฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาจีนพร้อมเชิงอรรถอธิบาย: กรณีลือนามสกุลเพื่อล้อนัย

ตัวบท	เนื้อความ
ตัวบทภาษาไทย	“ผมมีแขกมาเยี่ยมบอส เขาชื่อ อรุณ ภควัฒ์ ครับ” “เป็นหนังสือเล่มต่อจาก ภควัฒิตาหรือครับโปรเฟสเซอร์” พรหมินทร์หัวเราะอารมณ์ขันตัวเอง “ฝีมือผู้เล่มแรกฉบับแต่ดั้งเดิมได้ไหม - สวัสดิ์ศรีขอบคุณอรุณ” (อมตะ, 16:150)
ตัวบทแปลภาษาจีน	“我带一位客人来看看您，他叫傲拉春·帕卡瓦特。” “是《帕卡瓦特吉达》” ¹ 一书的续集吗，教授？” 坡楼敏笑话自己的幽默， “写作技巧比得上上册原装版本吗？……你好，傲拉春先生。”《克隆人，16:129》
เชิงอรรถภาษาจีน	¹ 《帕卡瓦特吉达》即《薄伽梵歌》，黑天神的言谈集。黑天神即大神毗湿奴，是印度神话中的人物《克隆人，16:129》

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าผู้แปลเข้าใจความหมายของนามสกุล “ภควัฒ์” ดังที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจให้พรหมินทร์ยั่วล้อในบทสนทนาด้วยการกล่าวถึงชื่อคัมภีร์ภควัฒิตาโดยตรง ผู้แปลจึงใส่คำอธิบายไว้ในเชิงอรรถด้านท้ายว่า “ภควัฒิตาเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระกฤษณะ หรือพระวิษณุในศาสนาฮินดู” แต่ผู้แปลอาจตีความไม่ครบถ้วน หรืออาจขาดความเข้าใจบทบาทร่วมของอรุณในเรื่องภควัฒิตากับอรุณในเรื่องอมตะที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจสื่อถึง ดังนั้นการให้ความหมายในเชิงอรรถเกี่ยวกับชื่อของอรุณในตารางที่ 4 จึงเป็นการแปลที่ตีความผิดไปจากต้นฉบับและทำให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจความหมายผิดไปด้วย

2.2 ตัวอักษรจีนที่ไม่สื่อความถึงนัยแฝง

สาเหตุที่ 2 ที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อตัวละครมาจากการเลือกใช้อักษรจีนสำหรับทับศัพท์เสียงไม่สื่อความหมายถึงนัยแฝง เมื่อวิเคราะห์จากแนวคิดการทับศัพท์เสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีนตามเกณฑ์ของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 95-108) และ Pei et al. (2018: 17-18) พบว่าการแปลทับศัพท์เสียงชื่อตัวละครทั้ง 3 ตัว เป็นการทับศัพท์เสียงด้วยตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับคำในภาษาต้นทาง แต่ในกระบวนการเลือกใช้ตัวอักษรแทนเสียงนั้นผู้แปลไม่ได้ใช้อักษรตามตารางเทียบเสียงของ Pei et al. (2018: 17-18) เพราะเกณฑ์นี้ถูกสร้างขึ้นหลังจากที่ผลงานแปลเรื่องอมตะในภาษาจีนตีพิมพ์ไว้นานแล้ว แต่หากพิจารณาจากเกณฑ์ของ Pei et al. (2018: 17-18) ในการเทียบเคียงเสียงภาษาไทยกับอักษรจีนจะได้ชื่อตัวละครที่เขียนด้วยอักษรจีน ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบชื่อตัวละครภาษาไทยฉบับแปลในเรื่องอมตะและการถอดเสียงตามเกณฑ์ Pei et al. (2018: 17-18)

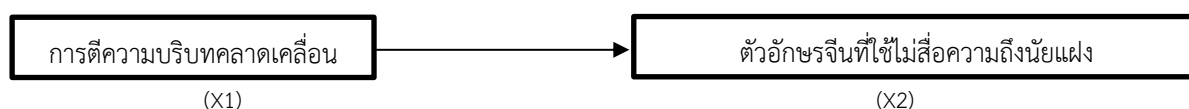
ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อตัวละครภาษาจีนในเรื่อง อมตะ	ชื่อตัวละครภาษาจีนตามเกณฑ์ Pei et al. (2018: 17-18) ⁴
พรหมินทร์ ธนบดีรินทร์	坡楼敏 • 他纳布丁 /p ^h o ⁵⁵ lou ³⁵ min ²¹⁴ ta ⁵⁵ na ⁵¹ bu ⁵¹ ding ⁵⁵ / (พั่วหลวหมิ่น ทาน่าบูตึง)	พรหม 普 /pu ²¹⁴ / (ฝู่)、蒲 /pu ³⁵ / (ฝู่) มินทร์ 民 /min ³⁵ / (หมิ่น)、敏 /min ²¹⁴ / (หมิ่น) ธ(-ะ) 塔 /ta ²¹⁴ / (ถ่า)、它 /ta ⁵⁵ / (ทา) น(-ะ) 纳 /na ⁵¹ / (น่า)、那 /na ⁵¹ / (น่า)、拿 /na ³⁵ / (หนา) บ(อ) 泼 /p ^h o ⁵⁵ / (พั่ว)、博 /po ³⁵ / (ปั๋ว)、伯 /po ³⁵ / (ปั๋ว)、柏 /po ³⁵ , po ⁵¹ / (ปั๋ว, ปั๊ว) ดินทร์ 丁 /di.ˊˊ ⁵⁵ / (ติง)、定 /di.ˊˊ ⁵¹ / (ติ่ง)
อรชุน ภควัท	傲拉春 • 帕卡瓦特 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵⁵ p ^h a ⁵⁵ k ^h a ²¹⁴ wa ²¹⁴ ty ⁵¹ / (เอ้อลาซุน พาชาหว่าเท่อ)	ออ 奥 /Ao ⁵¹ / (เอ้อ)、敖 /Ao ³⁵ / (เอ้อ) ระ 拉 /la ⁵⁵ / (ลา)、叻 /ly ⁵¹ / (เล่อ) ซุน 春 /ts ^h un ⁵⁵ / (ซุน)、寸 /ts ^h un ⁵¹ / (ซุ่น) ภ(-ะ) 帕 /p ^h a ⁵¹ / (พา) ค(-ะ) 卡 /k ^h a ²¹⁴ / (ซ่า)、喀 /k ^h a ⁵⁵ / (คา) วัท 瓦 /wa ²¹⁴ / (หว่า)、洼 /wa ⁵⁵ / (วา)、娃 /wa ⁵⁵ / (วา)
ชีวัน	启万 /t ^h i ²¹⁴ wan ⁵¹ / (ฉีวัน)	ชี 其 /t ^h i ³⁵ / (ฉี)、齐 /t ^h i ³⁵ / (ฉี)、琦 /t ^h i ³⁵ / (ฉี)、奇 /t ^h i ³⁵ / (ฉี)、琪 /t ^h i ³⁵ / (ฉี) วัน 万 /wan ⁵¹ / (วาน)、婉 /wan ²¹⁴ / (หว่าน)、宛 /wan ²¹⁴ / (หว่าน)

จากตารางจะเห็นว่าเมื่อเทียบเคียงชื่อตัวละครภาษาไทยกับชื่อภาษาจีนในฉบับแปลดั้งเดิมกับตัวอักษรจีนตามเกณฑ์ของ Pei et al. (2018:17-18) พบว่ามีอักษรจีน 9 ตัวที่ขีดเส้นใต้ในตารางตรงกับอักษรจีนในฉบับแปลแต่เดิม ซึ่งอักษรเหล่านั้นใช้แทนเสียง “มิน, นะ, ดิน, ระ, ซุน, พะ, คะ, วัด และ วัน” ในภาษาไทย อย่างไรก็ตาม แม้เสียงของตัวอักษรกับเสียงของคำในภาษาไทยจะมีความสอดคล้องกัน และมีอักษรในฉบับแปลบางส่วนตรงตามเกณฑ์ของ Pei et al. (2018: 17-18) แต่ชื่อตัวละครในภาษาจีนเมื่อแปลทับศัพท์เสียงแล้วก็ยังไม่สามารถถ่ายทอดความหมายแฝงที่อยู่ในชื่อตัวละครภาษาไทยออกไปได้

3. วิเคราะห์สาเหตุความคลาดเคลื่อนตามแนวคิด ทฤษฎีและแนวทางแก้ไขปัญหา

เมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุความคลาดเคลื่อนข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดกรณีการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษากรณีการแปลชื่อตัวละครหลัก 3 ตัวในนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” มี 2 ประการ คือ 1) การตีความบริบทคลาดเคลื่อน 2) ตัวอักษรจีนที่ใช้ไม่สื่อความถึงนัยแฝง ซึ่งหากพิจารณาจากความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือสาเหตุทั้ง 2 ข้างต้นจะพบว่าสาเหตุทั้ง 2 มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) คือตัวแปร X1 (การตีความบริบทคลาดเคลื่อน) ทำให้เกิดผล X2 (ตัวอักษรจีนที่ใช้ไม่สื่อความถึงนัยแฝง) ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อตัวละคร

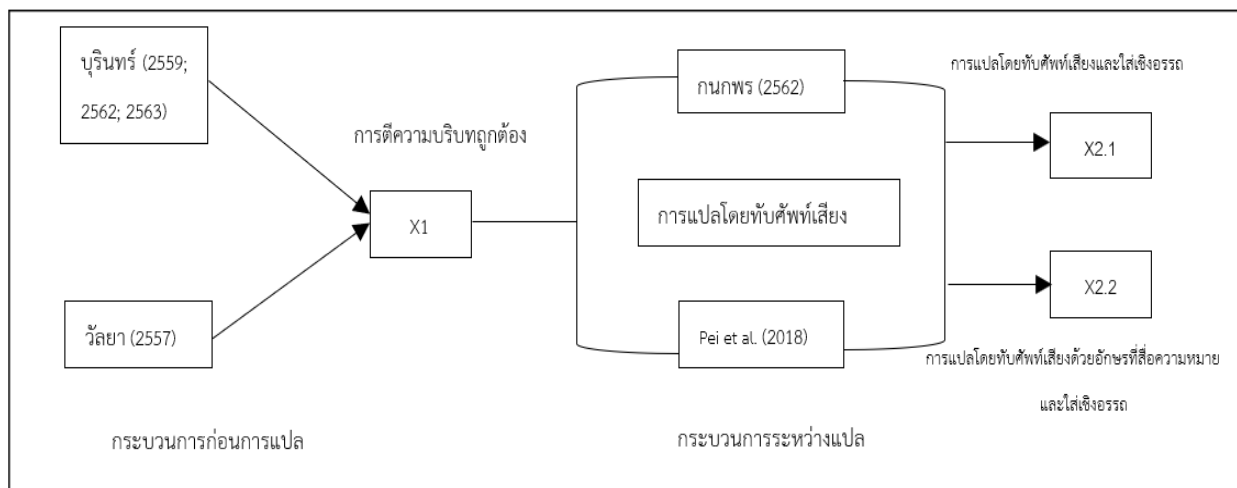

จากแผนภาพที่ 1 จะเห็นว่าตัวแปร X1 เป็นตัวแปรสาเหตุ (Cause variable) ให้เกิดตัวแปร X2 หรือตัวแปรผล (Effect Variable) ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ตามกระบวนการวิธีการแปลพบว่า X1 เกิดขึ้นในกระบวนการก่อนการแปล ดังที่ วัลยา วิวัฒน์สร (2557: 95-108) ระบุไว้ในขั้นตอนการทำความเข้าใจต้นฉบับ และ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) เสนอไว้ในกระบวนการศึกษาทฤษฎีการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์

⁴ เกณฑ์การถอดเสียงของ Pei et al. (2018:17-18) ไม่ใส่เสียงลงท้ายตามมาตรา “ก กด กบ” และไม่แปลเสียงคำควบกล้ำเพราะเป็นเสียงที่ไม่มีอยู่ในภาษาจีน

X2 จึงเป็นตัวแปรผลที่เกิดขึ้นในกระบวนการระหว่างแปลหรือกระบวนการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นถ้าแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) มาใช้ก่อนเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดความหมาย ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นใน X2 จะเปลี่ยนไปตามแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่าง X1 และ X2 หลังจากนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแปลมาใช้แก้ปัญหาการแปลชื่อตัวละคร

จากภาพความสัมพันธ์ที่ 2 พบว่า หากในกระบวนการก่อนการแปล ผู้แปลศึกษาวิธีการใช้ภาษาและทำความเข้าใจตัวบทตามแนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) และ วัลยา วิวัฒน์สร (2557: 95-108) X1 ก็จะเปลี่ยนค่าเป็น “การตีความบริบทถูกต้อง” และเมื่อนำแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) มาใช้ในกระบวนการระหว่างแปล โดยเลือกใช้การแปลแบบทับศัพท์เสียงเพียงอย่างเดียวจะได้ตัวแปรผล 2 ค่าคือ X2.1 การแปลโดยทับศัพท์เสียงและใส่เชิงอรรถ และ X2.2 การแปลโดยทับศัพท์เสียงด้วยอักษรที่สื่อความหมายและใส่เชิงอรรถ หากแปรผลตาม X2.1 โดยการทับศัพท์เสียงตามเกณฑ์ของ Pei et al. (2018: 17-18) และใส่เชิงอรรถอธิบายตอนท้าย จะได้ชื่อตัวละครพรหมินทร์ และอรชุนที่อาจนำไปใช้ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่า X 2.1 ตามเกณฑ์การทับศัพท์เสียงของ Pei et al. (2018: 17-18) และใส่เชิงอรรถอธิบาย

ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อตัวละครตามเกณฑ์ทับศัพท์เสียงภาษาจีนของ Pei et al. (2018: 17-18)
พรหมินทร์	普民 /pu ²¹⁴ min ³⁵ / (ผู่ หมิ่น)、普敏 / pu ³⁵ min ²¹⁴ / (ผู่ หมิ่น)、蒲民 / pu ³⁵ min ³⁵ / (ผู่ หมิ่น)、蒲敏 /pu ³⁵ min ²¹⁴ / (ผู่ หมิ่น)
เชิงอรรถอธิบาย	*作者暗指印度婆罗门教的创造之神“婆罗贺摩天”或“梵天”。
คำแปลเชิงอรรถอธิบาย	ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงพระพรหมเทพผู้สร้างในศาสนาฮินดู
อรชุน	奥拉春 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵⁵ / (เอ้า ลาซุน)、奥拉寸 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵¹ / (เอ้า ลาซุน)、奥叻春 /ao ⁵¹ lɿ ⁵¹ ts ^h un ⁵⁵ / (เอ้า เล่อซุน)、奥叻寸 /ao ⁵¹ lɿ ⁵¹ ts ^h un ⁵¹ / (เอ้า เล่อซุน)、敖拉春 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵⁵ / (เอ้า ลาซุน)、敖拉寸 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵¹ / (เอ้า ลาซุน)、敖叻春 /ao ⁵¹ lɿ ⁵¹ ts ^h un ⁵⁵ / (เอ้า เล่อซุน)、敖叻寸 /ao ⁵¹ lɿ ⁵¹ ts ^h un ⁵¹ / (เอ้า เล่อซุน)
ภควัท	帕卡瓦 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ³⁵ wa ²¹⁴ / (พา คาหวา)、帕卡洼 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ²¹⁴ wa ⁵⁵ / (พา ข่าวา)、帕卡娃 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ²¹⁴ wa ⁵⁵ / (พา ข่าวา)、帕喀瓦 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ⁵⁵ wa ²¹⁴ /、(พา คาหวา)、帕喀洼 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ⁵⁵ wa ⁵⁵ / (พา คาวา)、帕喀娃 /p ^h a ⁵⁵ k ^h a ⁵⁵ wa ⁵⁵ / (พา คาวา)
เชิงอรรถอธิบาย	*作者暗指古印度《薄伽梵歌》的人物—阿周那。
คำแปลเชิงอรรถอธิบาย	ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงตัวละครอรชุนในคัมภีร์โบราณของอินเดียเรื่องภควัทคีตา

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากบริบทในภาษาปลายทาง ผู้วิจัยพบว่ามีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเทพในคติฮินดูที่ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการอ้างอิงในการตั้งชื่อตัวละครพรหมินทร์และอรชุน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดตัวแปรผล X 2.2 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบชื่อตัวละครภาษาไทย ฉบับแปลในเรื่องอมตะ ชื่อที่อ้างอิงและชื่อที่มีในบริบทวัฒนธรรมจีน

ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อในฉบับแปลภาษาจีน	ชื่อที่อ้างอิง	ชื่อที่มีในบริบทวัฒนธรรมจีน
พรหมินทร์	坡楼敏 • 他纳布丁 /la ⁵⁵ / /p ^h o ⁵⁵ lou ³⁵ min ²¹⁴ ta ⁵⁵ na ⁵¹ bu ⁵¹ ding ⁵⁵ / (พั่วไหล่วหมิ่น ทานาบูตึง)	พระพรหม	婆罗贺摩天 /pho ³⁵ luo ³⁵ he ⁵¹ mo ³⁵ tian ⁵⁵ / (ฝัว หลัว เหอ หมัว เทียน) 梵天 /fan ⁵¹ tian ⁵⁵ / (ฟ่าน เทียน)
อรชุน ภาควัท	傲拉春 • 帕卡瓦特 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ ts ^h un ⁵⁵ p ^h a ⁵⁵ ka ³⁵ wa ²¹⁴ ty ⁵¹ / (เอ้อลาซุน พาชาหวาเหอ)	อรชุน ในเรื่อง ภาควัทคีตา	อรชุน 阿周那 /A ⁵⁵ tsou ⁵⁵ na ⁵¹ / (ฟ่าน เทียน) 阿尔诸纳 /A ⁵⁵ yl ²¹⁴ tsu ⁵⁵ na ⁵¹ / (อา เอ้อ จู น้า) 阿朱那 /A ⁵⁵ tsu ⁵⁵ na ⁵¹ / (อา จู น้า) 阿书奈 /A ⁵⁵ su ⁵⁵ nai ⁵¹ / (อา ซู ไน) ภาควัทคีตา 薄伽梵歌 /bo ³⁵ te ^h ie ³⁵ fan ⁵¹ ky ⁵⁵ / (ป้อ ฉีเย ฟ่าน เกอ)

จากตารางข้างต้นจะพบว่าชื่อที่ผู้ประพันธ์อ้างอิงในชื่อตัวละครพรหมินทร์และอรชุน ภาควัท เป็นคำที่เคยมีผู้แปลไว้แล้วในภาษาจีน แม้คำเหล่านี้จะเป็นการแปลทับศัพท์เสียงแต่ก็ถูกใช้สืบทอดในบริบทวัฒนธรรมจีนมาเป็นเวลานาน ดังนั้นอักษรที่ประกอบเป็นคำเหล่านี้จึงให้ความหมายสื่อถึงพระพรหม อรชุนและภาควัทคีตา ถือเป็นอักษรที่สื่อความหมาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) เกี่ยวกับการแปลชื่อเฉพาะตามธรรมเนียมเดิมที่เคยมีผู้แปลก่อนหน้านี้ ดังนั้นหากแปลโดยทับศัพท์เสียงตามเกณฑ์เพียงอย่างเดียว ชื่อตัวละครในภาษาปลายทางจะไม่สามารถถ่ายทอดอรรถรสของนัยแฝงที่มีอยู่ในชื่อตัวละครได้ ผู้แปลจึงอาจหยิบยืมเอาตัวอักษรที่เคยใช้ในบริบทการแปลก่อนหน้านี้มาประกอบในการแปลทับศัพท์ชื่อตัวละครทั้ง 2 เพื่ออ้างอิงสิ่งเดียวกันกับในบริบทภาษาต้นทาง และใส่เชิงอรรถอธิบายตอนท้าย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบชื่อตัวละครภาษาไทย ฉบับแปลภาษาจีนและชื่อเมื่อทับศัพท์เสียงด้วยอักษรที่สื่อความหมาย

ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อในฉบับแปลภาษาจีน	ชื่อตัวละครเมื่อแปลทับศัพท์เสียงด้วยอักษรที่สื่อความหมาย
พรหมินทร์	坡楼敏 /p ^h o ⁵⁵ lou ³⁵ min ²¹⁴ / (พั่วไหล่วหมิ่น)	婆罗敏 /p ^h o ³⁵ luo ³⁵ min ²¹⁴ / (ฝัว หลัว หมิ่น) 、婆罗民 /p ^h o ³⁵ luo ³⁵ min ³⁵ / (ฝัว หลัว หมิ่น)、婆罗贺摩敏 /p ^h o ³⁵ luo ³⁵ hy ⁵¹ mo ³⁵ min ²¹⁴ / (ฝัว หลัว เหอ หมัว หมิ่น) 、婆罗贺摩民 /p ^h o ³⁵ luo ³⁵ hy ⁵¹ mo ³⁵ min ³⁵ / (ฝัว หลัว เหอ หมัว หมิ่น)

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบชื่อตัวละครภาษาไทย ฉบับแปลภาษาจีนและชื่อเมื่อทับศัพท์เสียงด้วยอักษรที่สื่อความหมาย (ต่อ)

ชื่อตัวละครภาษาไทย	ชื่อในฉบับแปลภาษาจีน	ชื่อตัวละครเมื่อแปลทับศัพท์เสียงด้วยอักษรที่สื่อความหมาย
ตัวอย่างเชิงอรรถอธิบายโดยผู้วิจัย		*作者暗指印度婆罗门教的创造之神“婆罗贺摩天”或“梵天”。
อธิบายเชิงอรรถผู้วิจัย		ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงพระพรหมเทพผู้สร้างในศาสนาฮินดู
อรชุน	傲拉春 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ tʂʰun ⁵⁵ /	傲拉周那 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ tʂou ⁵⁵ na ⁵¹ / (เอ้า ลา โจว น้า) 、傲拉诸纳 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ na ⁵¹ / (เอ้า ลา จู น้า) 、傲拉朱那 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ na ⁵¹ / (เอ้า ลา จู น้า) 、傲拉书奈 /ao ⁵¹ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ nai ⁵¹ / (เอ้า ลา ชู ไน) 、阿拉周那 /A ⁵⁵ la ⁵⁵ tʂou ⁵⁵ na ⁵¹ / (อา ลา โจว น้า) 、阿拉诸纳 /A ⁵⁵ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ na ⁵¹ / (อา ลา จู น้า) 、阿拉朱那 /A ⁵⁵ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ na ⁵¹ / (อา ลา ชู น้า) 、阿拉书奈 /A ⁵⁵ la ⁵⁵ tʂu ⁵⁵ nai ⁵¹ / (อา ลา ชู ไน)
ภควัท	帕卡瓦特 /pʰa ⁵⁵ kʰa ²¹⁴ wa ²¹⁴ ty ⁵¹ /	薄伽瓦 /bo ³⁵ tʰie ³⁵ wa ²¹⁴ / (ปั๋ว เฉีย หว่า) 、薄伽瓦特 /bo ³⁵ tʰie ³⁵ wa ²¹⁴ ty ³⁵ / (ปั๋ว เฉีย หว่า เต่อ) 、薄卡瓦 /bo ³⁵ kʰa ³⁵ wa ²¹⁴ / (ปั๋ว ขา หว่า) 、薄卡瓦特 /bo ³⁵ kʰa ³⁵ wa ²¹⁴ ty ³⁵ / (ปั๋ว ขา หว่า เต่อ)
ตัวอย่างเชิงอรรถอธิบายโดยผู้วิจัย		*作者暗指古印度《薄伽梵歌》的人物——阿周那。
อธิบายเชิงอรรถผู้วิจัย		ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงตัวละครอรชุนในคัมภีร์โอรามของอินเดียเรื่องภควัทคีตา

จากการวิเคราะห์สาเหตุความคลาดเคลื่อนของการแปลจะพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการแปลคลาดเคลื่อนนั้นเกิดขึ้นจากการตีความตัวบทหรือความหมายในภาษาต้นทาง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่อยู่ในกระบวนการก่อนการแปลเมื่อศึกษาตามแนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) และวัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 95-108) พบว่ากระบวนการทำความเข้าใจตัวบทเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมาก เพราะหากตีความผิดจะส่งผลต่อตัวแปลผลหรือการเลือกใช้คำในภาษาปลายทาง ซึ่งในกรณีนี้เป็นการแปลชื่อเฉพาะด้วยการใช้กลวิธีทับศัพท์เสียง ซึ่งแม้จะนำแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) เกี่ยวกับการแปลทับศัพท์เสียงมาใช้ในการเลือกตัวอักษรจีนเพื่อทับศัพท์เสียง แต่หากผู้แปลไม่ตีความตัวบทให้รอบคอบ และไม่ศึกษาบริบทในภาษาปลายทางว่ามีคำที่เคยใช้อยู่ก่อนหรือไม่ ก็ไม่อาจทำให้ชื่อเฉพาะที่แปลทับศัพท์เสียงไปในภาษาปลายทางนั้นสื่อความได้อย่างชัดเจน ดังภาพที่ 2 ในบทความนี้ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X1 และ X2 ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงจุลภาคสำหรับกรณีการแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะของตัวละครที่สื่อความหมายโดยนัยอย่างพรหมินทร์ และอรชุน ภควัทในเรื่อง “อมตะ” พร้อมทั้งใส่เชิงอรรถอธิบายด้านท้าย เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอสำนวนแปลเฉพาะส่วนชื่อตัวละครดังนี้

ตารางที่ 10 สำนวนแปลผู้วิจัย: บทสนทนาที่ 1

ตัวบท	เนื้อความ
ตัวบทภาษาไทย	“ขอบคุณมากครับที่มาเยี่ยมผม” พรหมินทร์ กล่าวปิดฉากเจรจา “และนำความหวังใหม่มาให้ผม ตอนนั้นผมชักหนาวเสียแล้ว - ชื่อคุณทำให้ผมหนาว” ¹ แล้วเขาก็หัวเราะอย่างอารมณ์ดี (อมตะ, 16:161)
ตัวบทแปลภาษาจีนโดยผู้วิจัย	“谢谢你来看我。” 婆罗敏 ¹ 结束话题，“而且还给我带来新的希望，现在我感觉有点冷了——你的名字让我发冷。” ² 说完就輾然而笑了。

ตารางที่ 10 ส่วนแปลผู้วิจัย: บทสนทนาที่ 1 (ต่อ)

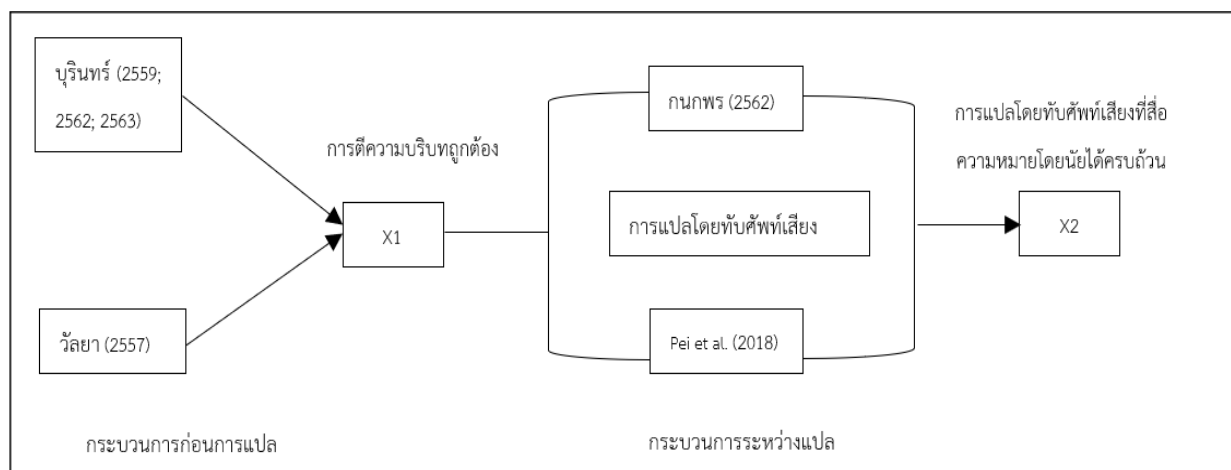
ตัวบท	เนื้อหาความ
เชิงอรรถภาษาจีนโดยผู้วิจัย	¹ 婆罗敏 ——这本小说的主角名是引用了着婆罗门教梵天大神（婆罗贺摩天）神物。梵天是创世之神，而小说中的婆罗敏乃是创造了小说中的两个克隆人。作者以婆罗门教的梵天（婆罗贺摩天）给主角命名是暗示着“创造者”之意。 ² 傲拉朱那 ——泰语皇家词典源意为：白色、清澈的。而这本小说的主角名“傲拉朱那”是暗示着《薄伽梵歌》一书的人物“阿周那王子”。他听从了黑天神的劝导，为了捍卫政法而回来参展，杀死俱卢家族及其他反派者。作者刻意让婆罗敏跟傲拉朱那・薄伽瓦特谈话之后就无意识地联想到《薄伽梵歌》的阿周那及他的故事，而觉得发冷。
อธิบายเชิงอรรถผู้วิจัย	¹ พรหมินทร์ ชื่อตัวละครหลักในนวนิยายเรื่องนี้มีนัยกล่าวอ้างถึงชื่อของพระพรหมตามคติในศาสนาฮินดู พระพรหมถือเป็นเทพผู้สร้าง พรหมินทร์ในนวนิยายเรื่องนี้เป็นผู้สร้างตัวละครโคลนนิ่งทั้งสองตัว ผู้ประพันธ์ใช้ชื่อของพระพรหมมาตั้งเป็นชื่อตัวละคร เพื่อต้องการสื่อถึงนัยของการเป็น “ผู้สร้าง” ² อรชุน ความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานหมายถึง สีขาว หรือ ไส้ แต่ในนวนิยายเรื่องนี้ชื่อของตัวละคร อรชุน ต้องการสื่อถึงตัวละคร เจ้าชายอรชุนในเรื่องภควัทคีตาที่กลับมาทำสงครามสังหารพวกพี่น้องเการพ ตามคำกล่าวตักเตือนของพระกฤษณะ เพื่อผดุงความยุติธรรม ผู้แต่งจึงใจให้ตัวละครพรหมินทร์เมื่อได้สนทนากับอรชุน ภควัทแล้ว ก็รู้สึกหนาวเพราะนึกถึงบทบาทของเจ้าชายอรชุนในเรื่องภควัทคีตา

ตารางที่ 11 ส่วนแปลผู้วิจัย: บทสนทนาที่ 2

ตัวบท	เนื้อหาความ
ตัวบทภาษาไทย	“ผมมีแขกมาเยี่ยมบอส เขาชื่อ อรชุน ภควัท ครับ” “เป็นหนังสือเล่มต่อจาก ภควัทคีตาหรือครับโปรเฟสเซอร์” พรหมินทร์หัวเราะอารมณ์ขันตัวเอง “ฝีมือเล่มแรกฉบับแต่ดั้งเดิมได้ไหม - สวัสด์ครับคุณอรชุน” (อมตะ, 16:150)
ตัวบทแปลภาษาจีนโดยผู้วิจัย	“我带一位客人来看看您，他叫傲拉朱那・薄伽瓦特。” “是《薄伽梵歌》” ¹ 一书的续集吗，教授？” 婆罗敏嘲笑自己的幽默， “写作技巧比得上上册的原版吗？……你好，傲拉朱那先生。”
เชิงอรรถภาษาจีน	¹ 《薄伽梵歌》即印度的重要经典，被称为“神之歌”。书中描述了阿周那和黑天神之前在俱卢之战（Kurukshetra War）的对话，讲解了印度教的基本教条和理念。
อธิบายเชิงอรรถผู้วิจัย	¹ คัมภีร์ภควัทคีตา เป็นคัมภีร์สำคัญในศาสนาฮินดู หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “บทเพลงแห่งพระเจ้า” ภควัทคีตาเป็นบันทึกบทสนทนาระหว่างพระกฤษณะและอรชุนในระหว่างสงครามทุ่งกุรุเกษตร อธิบายถึงหลักธรรมคำสอนในศาสนาฮินดู

จากตัวอย่างการแปลข้างต้นจะพบว่า หากกระบวนการตีความในภาษาต้นทางถูกต้อง และเลือกใช้ตัวอักษรจีนที่ใช้ในภาษาปลายทางได้เหมาะสม บทแปลก็จะสามารถถ่ายทอดได้ทั้งเสียงและความหมายแฝงที่อยู่ในเนื้อเรื่อง ซึ่งเมื่อพิจารณาในมุมการแปลเชิงมหภาคที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทการแปลอื่น ๆ ที่เลือกใช้การแปลโดยทับศัพท์เสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนนั้น ผู้วิจัยพบว่าการนำเอาแนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) วัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 95-108) กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) มาใช้ในระหว่างกระบวนการแปล จะทำให้การถ่ายทอดความหมายผ่านการทับศัพท์เสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนนั้นสามารถสื่อความหมายโดยนัยในภาษาต้นทางได้ และก่อให้เกิดความกลมกลืนในภาษาปลายทาง เป็นการแปลที่ไม่สูญเสียทั้งความหมายและอรรถรส ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง X1 และ X2 เมื่อนำแนวคิดของบุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) วัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 95-108) กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei et al. (2018: 17-18) มาใช้แก้ปัญหาการระหว่างกระบวนการแปล

จากภาพความสัมพันธ์ที่ 3 เมื่อผู้แปลใช้แนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) และ วัลยา วิวัฒน์ศร (2557) มาตีความตัวบทในกระบวนการก่อนการแปล ผลลัพธ์ในค่า X1 ก็จะเปลี่ยนเป็น “การตีความบริบทถูกต้อง” ซึ่งถัดมาในขั้นตอนระหว่างแปล ผู้แปลสามารถพิจารณาองค์ประกอบข้างเคียงโดยใช้แนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (2562: 120-127) และ Pei Xiaorui และคณะ (2018: 17-18) เกี่ยวกับการแปลทับศัพท์เสียง และการใช้คำที่มีอยู่ในบริบทเดิมของภาษาปลายทางมาเป็นตัวเลือกในการแปลชื่อเฉพาะ โดยใช้ตัวอักษรที่แผ่ความหมายโดยนัยของชื่อ พร้อมทั้งใส่เชิงอรรถอธิบายในตอนท้าย ก็จะทำให้ผลลัพธ์ในค่า X2 เปลี่ยนเป็น “การแปลโดยทับศัพท์เสียงที่สื่อความหมายโดยนัยได้ครบถ้วน” ซึ่งกระบวนการดังกล่าวน่าจะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะทำให้การแปลชื่อเฉพาะแบบทับศัพท์เสียงสามารถถ่ายทอดได้ทั้งเสียงและความหมายในภาษาต้นทางสู่ภาษาปลายทางได้พร้อมกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การทำความเข้าใจตัวบทก่อนการแปลเป็นกระบวนการที่ผู้แปลควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถ้าตีความตัวบทได้ไม่ครบถ้วนหรือตีความผิดพลาด ก็จะทำให้การสื่อความในภาษาปลายทางไม่ครบหรืออาจแปลผิดความหมาย โดยเฉพาะการแปลวรรณกรรม เพราะวรรณกรรมเป็นงานที่สร้างขึ้นด้วยคำ อาศัยคำเสนอโครงเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง และสร้างบุคลิกลักษณะตัวละคร เช่นดังที่ วัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 7) มองว่า “...เมื่อพบว่าบริบทในภาษาต้นทางแผ่แนวคิดหรือวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาปลายทาง โดยเฉพาะการแปลชื่อเฉพาะเช่น ฉาก สถานที่ หรือตัวละคร ซึ่งบางครั้งผู้ประพันธ์มักจะแผ่แนวคิดบางอย่างไว้เพื่อสร้างสีสันให้กับวรรณกรรม”

ดังนั้นการนำเอาหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการกระบวนการการแปลตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่งในที่นี้คือการตีความตัวบท จะช่วยให้การเลือกเฟ้นคำเพื่อสื่อความหมายในกระบวนการระหว่างแปล หรือช่วงกลางน้ำ มีความสมบูรณ์และสื่อความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้งานแปลที่เสร็จสมบูรณ์ในช่วงปลายน้ำ สามารถถ่ายทอดทั้งอรรถและอรรถรสไปยังผู้รับสารปลายทางได้อย่างครบถ้วน เช่นกรณีศึกษาการแปลชื่อเฉพาะของตัวละครเอกในนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” สามารถใช้โมเดลการแก้ปัญหาตามภาพที่ 3 คือการนำเอาแนวคิดด้านการแปลของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 140-174; 2562: 271-311; 2563: 517-543) และ วัลยา วิวัฒน์ศร (2557) มาตีความตัวบทในกระบวนการก่อนการแปล ทำให้การตีความบริบทในภาษาต้นทางนั้นถูกต้อง ซึ่งในกรณีที่พบว่าบริบทในภาษาต้นทางเป็นสิ่งที่ไม่มีในภาษาปลายทาง ผู้แปลควรใส่เชิงอรรถด้านท้ายเพื่ออธิบายให้ผู้รับสารปลายทางเข้าใจความหมายที่ผู้แต่งเจตนาสื่อไว้ในตัวบทให้ชัดเจนและครบถ้วน...” เพื่อไม่ให้เกิดการ “ยินเสียงแต่ไร้ความหมาย” เพราะมีนัยบางอย่างสูญหายไประหว่างการเดินทาง

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ มลลิกะมาศ. (2562). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กนกพร นุ่มทอง. (2562). หลักและข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทย ไทยจีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 12(2). 105-151
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2559). พินิจคำพิพากษาฉบับพากย์จีนสองสำนวน: การศึกษาเปรียบเทียบ. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 9(2). 91-183
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2562). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” ฉบับพากย์จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 12(2). 259-351
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2563). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในคำบรรยายใต้ภาพภาษาจีนซีรีส์เรื่อง “เกียร์สีขาวกับกาวน์สีฝุ่น”. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 13(2). 509-547
- ปดมา อัตนโธ. (2553). แกะรอยความเป็นไทยใน ความสุขของกะทิ ฉบับภาษาอังกฤษ. *Journal of English Studies*, 5. 136-171.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน
- วิมล ไทรนิมโน. (2543). **อมตะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามประเทศ
- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2557). **การแปลวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สายรุณ น้อยนิมิตร. (2545). ‘อมตะ’ และ ‘The 6th Day’ แนวคิดเรื่องการเกิดใหม่. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. (24). 148-162.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2540). **เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย**. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุพรรณิ ปันมณี. (2562). **แปลผิด แปลถูก: คัมภีร์แห่งการแปลยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Pei, X. R., Bo, W. Z., Jin, Y., & Xiong, R. (2018). *The rule of Thai-Chinese translation*. Beijing: World Publishing Corporation.
- Wimon Sainimnuan. (2002). *The Immortal* (Gao. S. R., & Fang. Y, Trans.). Shanghai: Shanghai Translation Publishing House. (Original Work published 2000)
- Wu, Y. H. (2012) *Introduction to Practical Thai*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.